

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЗВІТ
ДОЦЕНТА КАФЕДРИ ТЕОРІЇ І ФІЛОСОФІЇ ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО ЗА 2021 РІК

1. Пушняк Олексій Віталійович.
2. Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та філософії права.
3. Проспективність у загальному праві Англії. 1,5 друк.арк. (на 2021 рік)
4. Проспективність у загальному праві Англії. 2,5 друк.арк. (за 2021 рік)

4.1. Форми впровадження виконаних НДР

(наукові статті, тези наукових доповідей та повідомлень та ін.).

4.2. Наукова новизна отриманих результатів.

Проаналізовано підхід до вирішення питання про напрям дії в часі судових прецедентів у англійській правовій системі. Відзначено, що англійські суди переважно продовжують дотримуватися традиційної позиції щодо надання прецедентним правилам ретроактивної дії. Англійська правова система як і країни англійської групи англо-американської правової сім'ї своєю консервативністю у цьому питанні демонструють відмінності порівняно з правовою системою США.

З точки зору правової доктрини проаналізовані законодавство та практика КСУ і вищих судів України в питанні дії в часі рішень Конституційного Суду України з нормоконтролю. Відзначено трансформацію поглядів, що полягає у визнанні негайної дії рішень цього органу. Досліджено загальну установку судів на неретроактивність рішень КСУ з нормоконтролю та винятки з неї. Особлива увага приділена усталеній правовій позиції судів, відповідно до якої ст. 152 Конституції України розтлумачено як таку, що унеможлиблює ретроактивність зазначених рішень КСУ. Узагальнено та доповнено критику фундаментальних недоліків цієї позиції, яка своєю категоричністю суперечить низці засадничих правових вимог. Відзначено її помилковість з точки зору догми права та техніки аргументації. Наголошено на необхідності гнучкішого підходу до визначення напрямків дії в часі рішень КСУ, за якого їхня ретроактивність є можливою і в багатьох випадках необхідною. Зроблено висновок про те, що чинне право України переважно не забороняє ретроактивність рішень КСУ.

4.2.1. Актуальність виконаної науково-дослідницької роботи (за 2021 р.)

Становлення вітчизняної доктрини судових джерел права потребує з'ясування іноземного досвіду, зокрема в питанні дії цих джерел у часі. Сформований у англійській правовій системі тривалий досвід використання прецедентного права має тут особливу цінність.

У сфері судового захисту прав людини та функціонування конституційного контролю в Україні тривалий час існує проблема, що полягає у правовій позиції вітчизняних судів, на підставі якої особам, які звертаються до судів з метою перегляду рішень, заснованих на законодавчих положеннях, визнаних неконституційними, переважно відмовляють у задоволенні відповідних вимог. Проблема є наслідком певного тлумачення та застосування судами норм ст. 152 Конституції України, що визначають правові наслідки рішень Конституційного Суду України про визнання неконституційними положень нормативно-правових актів. Це робить актуальним критичний аналіз такого підходу до тлумачення з точки зору доктринальних поглядів на темпоральну дію права.

5. - 7. -

8. Участь у конференціях, семінарах

1) Всеукраїнська науково-практична конференція «Реформування правової системи країни в умовах світової інтеграції», м. Дніпро, 10-11 грудня 2021 р.

2) Міжнародна науково-практична конференція «Право і суспільство: актуальні питання та перспективи розвитку», м. Полтава, 2 грудня 2021 р.

9. Видавнича діяльність

Статті:

До питання про зворотну дію в часі рішень Конституційного Суду України // Теорія і практика правознавства. – 2021. – Том 2 № 20. – С. 1-48 (2,5 друк. арк.).

Тези:

Дія в часі прецедентного права в англійській правовій системі // Реформування правової системи країни в умовах світової інтеграції, м. Дніпро, 10-11 грудня 2021 р. 0,15 друк арк.

До питання про судові джерела права в Україні // Право і суспільство: актуальні питання та перспективи розвитку, м. Полтава, 2 грудня 2021 р. 0,2 друк. арк.

9.1. -

9.2. Вказати публікації, з зазначенням вихідних даних, у інших наукометричних базах даних.

До питання про зворотну дію в часі рішень Конституційного Суду України // Теорія і практика правознавства. – 2021. – Том 2 № 20. – С. 1-48 (Index Copernicus, ERIH PLUS)

_____ доц. О. В. Пушняк

Затверджено на засіданні кафедри теорії і філософії права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, протокол № 3 від 03 грудня 2021 р.

**Завідувач кафедри
теорії і філософії права**

_____ проф. О. В. Петришин